

Media we współczesnym świecie

Tomasz A. Winiarczyk

zagadnienia

- informacja
- komunikacja
- typy komunikacji
- funkcje komunikacji
- mass media
- klasyfikacja mediów
- media na świecie
- internet i jego znaczenie
- netykieta
- funkcje mediów
- media a prawo
- zasady prawa medialnego
- etyka mediów
- Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji

informacja

- konstatacja stanu rzeczy; powiadomienie o czymś, zakomunikowanie czegoś; wiadomość, wskazówka, pouczenie

rodzaje informacji

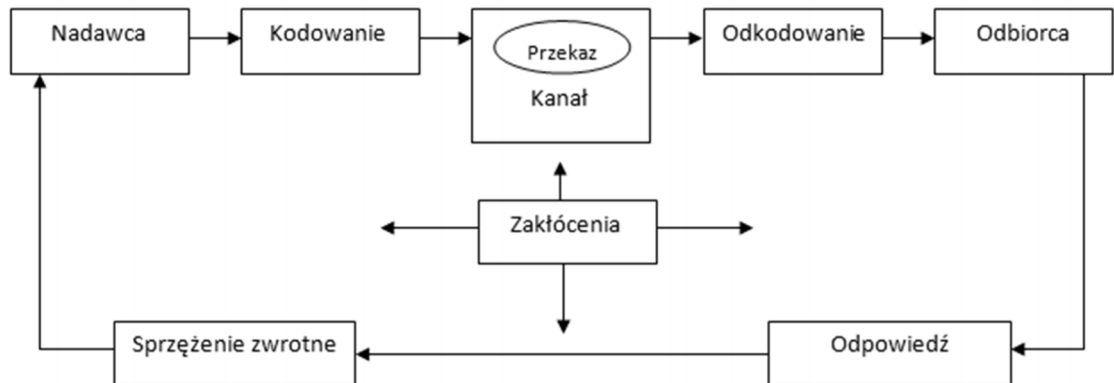

- **biała** – funkcjonująca w oficjalnym obiegu publicznym, pochodząca z określonego źródła, ogólnodostępna
- **szara** – pochodząca spoza oficjalnego obiegu, często nieznanego bądź niepodanego źródła
- **czarna** – informacja poufna lub tajna uzyskana metodami operacyjnymi wywiadu; także taka, która podaje fałszywe źródło

komunikacja

- proces przekazywania (wymiany) informacji między jej uczestnikami

www.badania-satysfakcji-pracownikow.pl

typy komunikacji

- intrapersonalna
 - wewnątrz jednostki
- interpersonalna
 - między jednostkami
- międzygrupowa
 - grupy między sobą
- masowa
 - z masowym odbiorcą (dot. mediów i reklamy)
- instytucjonalna
 - do instytucji podrzędnych lub nadrzędnych
- ekstrapersonalna
 - z maszynami

funkcje komunikacji

funkcja perfomatywna, czyli dokonawcza – wskazywanie odbiorcy, jak powinien się zachowywać

funkcja manipulacyjna – gdy przekaz zawiera celową nieszczerość, która ma celu zmienić zachowanie się odbiorcy

komunikacja społeczna

- proces wytwarzania, przekształcania i przekazywania informacji pomiędzy jednostkami, grupami i organizacjami społecznymi, mający na celu dynamiczne kształtowanie, modyfikację bądź zmianę wiedzy, postaw i zachowań w kierunku zgodnym z wartościami i interesami oddziałujących na nie podmiotów
- nadawca często wykorzystuje znane mu środki perswazji w celu wywołania określonego zachowania u odbiorcy

medium/media

- element pośredniczący w dostarczaniu czegoś, np. informacji

Mass Media

- **środki masowego przekazu**
 - **środki społecznego komunikowania o szerokim zasięgu, czyli prasa, radio, telewizja, Internet, a w szerszym znaczeniu także książka, film, plakat**
 - **środki masowego przekazu to element kultury masowej**

klasyfikacja mediów

• media tradycyjne
komunikowanie w jednym kierunku, do odbiorcy, np. prasa, radio, telewizja, książka | <ul style="list-style-type: none">• media interaktywne
komunikowanie w obie strony, np. internet, telewizja cyfrowa |
|--|--|

klasyfikacja mediów

- **media gorące**

przekazują jednoznaczne informacje, narzucając interpretację, np. prasa, radio

angażują wprawdzie jeden zmysł, ale w stopniu wysokim, tak by nie umknęła żadna informacja

wytwarzają u odbiorcy stan silnego nasycenia danymi

- **media zimne**

przekazują informacje wielokanałowo, umożliwiając własną interpretację, np. telewizja

angażują więcej zmysłów, ale dostarczają informacji nieprecyzyjnych, niekompletnych

wytwarzają u odbiorcy potrzebę uzupełnienia danych

klasyfikacja mediów

- **media wolnego kroku**

prasa
książki
internet

- **media szybkiego kroku**

radio
telewizja
internet

MEDIA NA ŚWIECIE

Polska

- **Telewizja Polska**
 - TVP 1, TVP 2, TVP Polonia, TVP Info, TVP Historia, TVP Kultura, TVP Sport, TVP Rozrywka
- **POLSAT**
 - Polsat, Polsat 2, Polsat Play, Polsat Sport, Polsat Film, Polsat News
- **TVN**
 - TVN, TVN 24, TVN 7, TVN Meteo, TVN Style

Polska – dzienniki

- Rzeczpospolita
- Gazeta Wyborcza
- Dziennik Gazeta Prawna
- Nasz Dziennik
- Polska
- Trybuna
- Fakt
- SuperExpress
- Anonse
- Przegląd Sportowy

Polska – tygodniki

- Do Rzeczy, Gazeta Polska, Newsweek Polska, Polityka, Przegląd, Sieci, Uważam Rze, Wprost
- Angora, Najwyższy Czas!, Tygodnik Solidarność
- Życie na Gorąco, Twoje Imperium, Rewia
- Niedziela, Gość Niedzielny, Przewodnik Katolicki, Tygodnik Powszechny, Fakty i Mity, Nie
- Motor, Auto Świat
- Piłka Nożna, Tygodnik Kibica, Tylko Piłka, Tygodnik Żużlowy
- Twój Biznes

media telewizyjne w Polsce – struktura własności

- TVP – telewizja publiczna (Polska)
- Polsat – tv komercyjna (Polska)
- TVN – tv komercyjna (USA: koncern Discovery)
- TV Puls – tv komercyjna (Polska)

media radiowe w Polsce – struktura własności

- RMF FM – radio komercyjne (Niemcy: Bauer)
- Radio Zet – radio komercyjne (Francja)
- Polskie Radio (Jedynka, Dwójka, Trójka, Czwórka) – radio publiczne (Polska)
- Radio VOX – radio komercyjne (Polska)
- Radio Maryja – radio komercyjne społeczne (Polska)
- TOK FM – radio komercyjne (Polska)
- Radio Nowy Świat – radio komercyjne internetowe (Polska; crowdfunding)

media prasowe (dzienniki) w Polsce – struktura własności

- Fakt – USA/Niemcy/Szwajcaria: Ringier Axel Springer
- Gazeta Wyborcza – Polska: Agora
- SuperExpress – Polska: ZPR Media
- Rzeczpospolita – Polska
- Dziennik Gazeta Prawna – Polska: Infor
- Przegląd Sportowy – USA/Niemcy/Szwajcaria: Ringier Axel Springer
- Puls Biznesu – Szwecja
- dzienniki Polskapresse (np. Kurier Lubelski)

media prasowe (tygodniki) w Polsce – struktura własności

- Newsweek – USA/Niemcy/Szwajcaria: Ringier Axel Springer
- Gość niedzielny – Polska: Instytut Gość Media
- Polityka – Polska
- wSieci – Polska: Fratria
- Tygodnik Do Rzeczy – Polska: Orle Pióro
- Gazeta Polska – Polska: Niezależne Wydawnictwo Polskie
- Wprost – Polska: AWR Wprost
- Tygodnik Powszechny – Polska
- Przegląd – Polska: Fundacja Oratio Recta

media internetowe (portale) w Polsce – struktura własności

- Wirtualna Polska – Polska
- Onet – USA/Niemcy/Szwajcaria: Ringier Axel Springer
- Interia – Niemcy: Bauer
- Gazeta.pl/Wyborcza.pl – Polska: Agora
- Grupa Polskاپress (np. KurierLubelski) – Polska: PKN Orlen
- ZPR Media (se.pl, eska.pl, eskago.pl, eskarock.pl) – Polska
- MSN – USA: Microsoft
- Grupa TVN – USA: Discovery

Niemcy

- **ARD** (*Arbeitsgemeinschaft der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland*)
- **ZDF** (**Z**weites **D**eutsches **F**ernsehen)
- **RTL**
- **ProSieben**
- **VIVA**

Rosja

- **RTR**
 - Rossiya 1, Rossiya 2, RTR Planeta, Karusel, Rossiya 24, Rossiya K
- **NTW** (rus. ОАО Телекомпания НТВ)
- **Pierwyj kanał** (Первый канал)

Wielka Brytania

- **BBC**
 - BBC One, BBC Two, BBC Three, BBC Four, BBC News, Cbeebies, CBBC, BBC Parliament
- **Sky (British Sky Broadcasting Group)**
- **ITV**
- **Channel Four**

USA

- NBC - **N**ational **B**roadcasting **C**ompany
- ABC - American Broadcasting Company
- CBS - Columbia Broadcasting System
- PBS - **P**ublic **B**roadcasting **S**ervice
(sieć 354 stacji publicznej telewizji)
- FBS - Fox Broadcasting Company
- CNN - **C**able **N**ews **N**etwork
- MTV

agencje prasowe

- instytucje, które gromadzą bieżące informacje dotyczące polityki, gospodarki i in. dziedzin życia w kraju i na świecie, opracowują je i udostępniają środkom masowego przekazu, wydają biuletyny dla środków przekazu, serwisy dla odbiorców zagranicznych

przykłady agencji prasowych

- Polska Agencja Prasowa
- Reuters
- Associated Press
- Agence France Press
- Deutsche Press-Agentur
- ITAR-TASS

INTERNET

RedTube	=	seks
sympatia.pl	=	randka
Allegro.pl	=	zakupy
facebook.	=	spotkania z przyjaciółmi
You Tube	=	koncert
	=	rozmowa
Joe Monster.org <small>Niecodziennik satyryczno-prowokujący</small>	=	rozrywka

Czy żyjemy
jeszcze naprawdę?

internet

- ogólnoświatowa sieć komputerowa
 - przestrzeń adresów IP przydzielonych hostom i serwerom połączonym za pomocą urządzeń sieciowych, takich jak karty sieciowe, modemy i koncentratory, komunikujących się za pomocą protokołu internetowego z wykorzystaniem infrastruktury telekomunikacyjnej

internet – usługi

- world wide web
- e-mail
- File Transfer Protocol
- USENET (grupy dyskusyjne)
- komunikatory internetowe
- VoIP telefonia internetowa
- media internetowe
- bankowość internetowa
- serwisy społecznościowe
- streaming

media/serwisy społecznościowe

- rozwiązania wykorzystujące technologie internetowe i mobilne, umożliwiające komunikowanie się poprzez interaktywny dialog

Czynnik określający medium społecznościowe		Stopień obecności i bogactwa medium		
		niski	umiarkowany	wysoki
Możliwość autoprezentacji i samoujawnienia	mała	projekty zbiorowe (Wikipedia)	społeczności skupione wokół treści (Flickr, YouTube)	wirtualne światy gier (War of Warcraft)
	duża	blogi (Wordpress)	portale społecznościowe (Facebook)	wirtualne światy społeczne (Second Life)

podział mediów społecznościowych
autorstwa: A.M. Kaplan i M. Haenlein

netykieta

- zbiór zasad przyzwoitego zachowania w Internecie, swoista etykieta obowiązująca w sieci, m.in.:
 - zakaz pisania wulgaryzmów
 - zakaz spamowania
 - nakaz zapoznania się z wykazem FAQ przed zadaniem pytania
 - stosowanie się do reguł pisania obowiązujących w danej grupie
 - zakaz pisania nie na temat (OT – OffTopic)
 - zakaz pisania wiadomości wielkimi literami
 - zakaz nagabywania osób, które sobie tego nie życzą
 - nakaz używania emotikon z rozwagą
 - nakaz trzymania się wątku w korespondencji elektronicznej lub cytowanie e-maila

Prawo Godwina

- Wraz z trwaniem dyskusji w Internecie prawdopodobieństwo użycia porównania, w którym występuje nazizm bądź Hitler, dąży do 1.
 - tzw. *reductio ad Hitlerum*
- „w większości dyskusji dobrą zasadą jest, że pierwsza osoba, która wyzwie drugą od nazistów, automatycznie przegrywa dyskusję”
 - *The Economist* 2007

internet – choroby

- **cyberchondria**
 - nieuzasadnione wzmożone martwienie się normalnymi objawami spowodowane przeglądaniem wyników wyszukiwania lub piśmiennictwa w Internecie
- **uzależnienie (*Internet Addiction Disorder*)**
 - erotomania internetową (cybersexual addiction)
 - socjomania internetową (cyber-relationship addiction)
 - uzależnienie od sieci (net compulsions)
 - przeciążenie informacyjne (information overload)
 - uzależnienie od komputera (computer addiction)

FUNKCJE MEDIÓW

funkcje mass mediów wg Harolda Lasswella 1948

- nadzór nad otoczeniem
- koordynacja elementów systemu społecznego
- transmisja kultury, czyli transmisja dziedzictwa społecznego następnym pokoleniom

funkcje mass mediów w dzisiejszym ujęciu

- informacyjna
- opiniotwórcza
- kontrolna
- mobilizacyjna
- edukacyjna
- rekreacyjna (rozrywkowa)
- kulturotwórcza
- jako czwarta władza

funkcja informacyjna

- dostarczanie informacji o wydarzeniach i sytuacji w społeczeństwie, kraju i na świecie
- wskazywanie rozkładu sił we władzy politycznej
- ułatwianie innowacji, adaptacji i rozwoju

funkcja opiniotwórcza (interpretacyjna)

- wyjaśnianie, interpretowanie oraz komentowanie znaczenia i sensu wydarzeń i informacji
- popieranie ustalonych norm i autorytetów
- socjalizacja
- koordynowanie jednostkowych i zbiorowych działań społecznych
- tworzenie konsensusu społecznego i politycznego

funkcja kontrolna

- jedna z instytucji kontroli społecznej
- ocenianie postępowania jednostek
- ocena działania grup społecznych
- ustalanie autorytetów i nadawanie statusu społecznego (degradacja albo awans)

funkcja mobilizacyjna

- kampanie publiczne w sferze polityki, wojny, rozwoju ekonomicznego i religii

funkcja edukacyjna

- dostarczanie wiedzy o otaczającym nas świecie
- programy wspierające edukacje na różnych poziomach

funkcja rekreacyjna (rozrywkowa)

- organizowanie zabawy, odprężenia i relaksu
- redukcja napięcia społecznego

funkcja kulturotwórcza (kontynuacyjna)

- wyrażanie dominującej kultury oraz subkultur i nowych wydarzeń kulturalnych
- wytwarzanie i utrzymywanie wspólnoty wartości

funkcja jako „czwarta władza”

- aktywizowanie społeczności
- wpływanie na działania władz państwowych
- kształtowanie wydarzeń na scenie politycznej

funkcja normatywna?

- Funkcjoniści wskazują, że wiadomości są także normatywne:
 - umacniają określoną wizję rzeczywistości.

„dysfunkcja narkotyzująca”

- media tworzą stan społecznej apatii, przy jednoczesnym umacnianiu wśród odbiorców przekonania, że poinformowanie jest wystarczające do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym
- prowadzi to do pasywnej obserwacji

funkcje służebne wobec władzy

PROPAGANDA

- celowe działanie zmierzające do ukształtowania określonych poglądów i zachowań zbiorowości lub jednostki, polegające na manipulacji intelektualnej i emocjonalnej (czasem z użyciem jednostronnych, etycznie niewłaściwych lub nawet całkowicie fałszywych argumentów)
- gdy zmierza do upowszechnienia trwałych postaw społecznych, poprzez narzucenie lub zmuszenie odbiorców do przyjęcia określonych treści, wtedy stanowi jeden z elementów indoktrynacji

INDOKTRYNACJA

- proces korzystający z propagandy w celu wpajania określonych ideologii, poglądów lub przekonań
- istotne jest świadome pozbawianie odbiorców wiedzy o kierunkach przeciwnych do promowanych

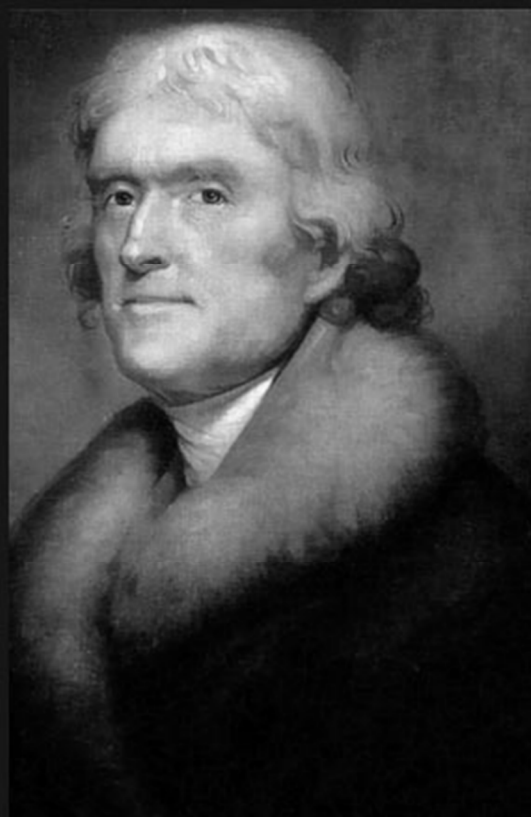
Media a prawo

“Where the
press is
free and
every man
able to read,
all is safe”

~

Thomas Jefferson
WWW.THEFEDERALISTPAPERS.ORG

podstawy prawne

- Konstytucja RP
 - art. 49, 54, 61, 213-215
- ustawa z dnia 29 grudnia 1992 o radiofonii i telewizji
- ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe

zasady prawa medialnego

- wolność słowa
- zakaz cenzury uprzedniej
- wolność prasy
- pluralizm mediów
- niezależność mediów od władz publicznych
- rejestracja prasy
- rzetelność i staranność przy gromadzeniu i rozpowszechnianiu informacji
- obiektywizm i prawda
- prawo do krytyki władz i administracji publicznej
- ochrona tajemnicy zawodowej dziennikarza
- prawo do autoryzacji wypowiedzi

opracowana z inicjatywy Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, podpisana w dniu 29 marca 1995 r. przez prezesów: Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, Stowarzyszenia Dziennikarzy Rzeczypospolitej Polskiej, Katolickiego Stowarzyszenia Dziennikarzy, Syndykatu Dziennikarzy Polskich., Związku Zawodowego Dziennikarzy, Unii Wydawców Prasy, Telewizji Polskiej S.A., Telewizji Polsat, Stowarzyszenia Niezależnych Producentów Filmowych i Telewizyjnych, Polskiego Radia S.A., Stowarzyszenia Radia Publicznego w Polsce, Stowarzyszenia Polskiej Prywatnej Radiofonii, Związku Zawodowego Dziennikarzy Radia i Telewizji, Związku Zawodowego Pracowników Twórczych TVP SA WIZJA oraz przez krajowego duszpasterza środowisk twórczych, ks. Wiesława Niewęglowskiego.

Karta etyczna mediów

- **Zasada prawdy** - dziennikarze, wydawcy, producenci i nadawcy dokładają wszelkich starań, aby przekazywane informacje były zgodne z prawdą, sumiennie i bez zniekształceń relacjonują fakty w ich właściwym kontekście, a w razie rozpowszechnienia błędnej informacji niezwłocznie dokonują sprostowania
- **Zasada obiektywizmu** - autor przedstawia rzeczywistość niezależnie od swoich poglądów, rzetelnie relacjonuje różne punkty widzenia.
- **Zasada oddzielania informacji od komentarza** - wypowiedź ma umożliwiać odbiorcy odróżnianie faktów od opinii i poglądów.
- **Zasada uczciwości** - działanie w zgodzie z własnym sumieniem i dobrem odbiorcy, nieuleganie wpływowi, nieprzekupność, odmowę działania niezgodnego z przekonaniem.
- **Zasada szacunku i tolerancji** - poszanowania ludzkiej godności, praw dóbr osobistych, a szczególnie prywatności i dobrego imienia.
- **Zasada pierwszeństwa dobra odbiorcy** - podstawowe prawa czytelników, widzów, słuchaczy są nadrzędne wobec interesów redakcji, dziennikarzy, wydawców, producentów i nadawców.
- **Zasada wolności i odpowiedzialności** - wolność mediów nakłada na dziennikarzy, wydawców, producentów, nadawców odpowiedzialność za treść i formę przekazu oraz wynikające z nich konsekwencje.

Rada Etyki Mediów

- organizacja powstała 29 marca 1995 z inicjatywy Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, na mocy Karty Etycznej Mediów,
- zajmuje się opiniowaniem zachowań dziennikarzy oraz innych spraw istotnych dla mediów i ludzi związanych zawodowo z mediami
- jej założeniem jest pilnowanie przestrzegania zasad etycznych przez media

https://pl.wikipedia.org/wiki/Rada_Etyki_Medi%C3%B3w

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji

- KRRiT stoi na straży wolności słowa, prawa do informacji oraz interesu publicznego w radiofonii i telewizji
- członkowie KRRiT są powoływani przez Sejm (2), Senat (1) i Prezydenta Rzeczypospolitej (2)
- KRRiT wydaje rozporządzenia, a w sprawach indywidualnych podejmuje uchwały
- KRRiT udziela koncesji na emitowanie programów RTV

Rada Mediów Narodowych

- organ kolegialny powołujący i odwołujący zarządy i rady nadzorcze (w tym także prezesów) Telewizji Polskiej, Polskiego Radia oraz Polskiej Agencji Prasowej
- Rada pełni także funkcję doradczą w zarządzaniu mediami publicznymi
- utworzona w 2016